

דף תרגול: ארגז הכלים של הקורא/ת – מושגי יסוד בספרות

מהדורה למורה חנ"מ

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר מושגי יסוד בניתוח סיפור: עלילה, מספר, דמות ואמצעים אמנותיים
- לזהות סוגות ספרותיות שונות: משל, בלדה, סיפור קצר, שיר, מחזה
- לתרגל יישום המושגים על דוגמאות מסוגות שונות

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנה - סוגות ספרותיות

1. ב – משל
2. ב – שיר שמספר סיפור
3. ב – להיות מוצג על במה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – המספר הוא דמות ספרותית, לא בהכרח הסופר
2. נכון – עלילה היא מרכיב בסיסי בכל סיפור
3. נכון – זו תכונה מרכזית של הסוגה

חלק ג' – השלמת מילים

1. עלילה
2. מספר
3. מוסר
4. בלדה

חלק ד' – התאמה - סוגה ומאפיין

1 – ג (מוסר השכל בסוף)
2 – ד (סיפור עצוב בשיר)
3 – ב (אלים וגיבורים)
4 – א (מוצג על במה)

חלק ה' – סדר נכון - שלבי ניתוח סיפור

1. לקרוא את הסיפור בשלמותו
2. לזהות מי המספר ומה נקודת המבט שלו
3. למפות את שלבי העלילה
4. לשים לב לאפיון הדמויות

חלק ו' – כתיבה - יישום הכלים

1. תשובה תלויה ביצירה - חשוב שהתלמיד יזהה נכון את סוג המספר (מספר-גיבור, מספר יודע-כל וכדומה)

כרטיס יציאה – מה לחפש

- עלילה = רצף האירועים בסיפור
- כל סוגה שהוזכרה (משל, בלדה, מיתולוגיה, סיפור קצר, שיר, מחזה) עם הסבר קצר
- מספר הוא מי שמספר את הסיפור, דמות היא מי שפועלת בתוכו

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בדוגמה קצרה מכל סוגה כדי להמחיש את ההבדלים
- מומלץ לעבוד על חלק ההתאמה בזוגות לפני המעבר למשימת הכתיבה הפתוחה
- לתלמידים מתקשים אפשר לדלג על הפריטים המסומנים ולהתמקד במושגי היסוד בלבד

דף תרגול: ארגז הכלים של הקורא/ת – מושגי יסוד בספרות

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בספרות אנחנו פוגשים סוגות שונות: משל, בלדה, מיתולוגיה, סיפור קצר, שיר ומחזה. כדי לקרוא כל אחת מהן לעומק צריך ארגז כלים של מושגים - עלילה, מספר, דמות ואמצעים אמנותיים.

בנק מילים: מוסר | בלדה | עלילה | מספר

1 חלק א' – הבנה - סוגות ספרותיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזו סוגה מסתיימת בדרך כלל במוסר השכל ברור?

(א) בלדה (ב) משל (ג) מחזה

2. מהי בלדה?

(א) ספר לימוד (ב) שיר שמספר סיפור (ג) רשימת מושגים

3. מחזה נכתב בעיקר כדי:

(א) להיקרא בשקט לבד (ב) להיות מוצג על במה (ג) להילמד בעל פה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המספר הוא תמיד הסופר עצמו	☐	☐
2	בכל סיפור יש עלילה - רצף אירועים	☐	☐
3	משל תמיד מלמד מוסר השכל	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. רצף האירועים בסיפור נקרא _____

2. מי שמספר לנו את הסיפור נקרא _____

3. הלקח שסיפור מלמד אותנו נקרא _____ השכל

4. שיר שמספר סיפור עצוב ומסתורי נקרא _____

4 חלק ד' – התאמה – סוגה ומאפיין

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. משל	___	**א.** מוצג על במה
2. בלדה	___	**ב.** אלים וגיבורים
3. מיתולוגיה	___	**ג.** מוסר השכל בסוף
4. מחזה	___	**ד.** סיפור עצוב בשיר

5 חלק ה' – סדר נכון – שלבי ניתוח סיפור

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	לשים לב לאפיון הדמויות
☐	למפות את שלבי העלילה
☐	לזהות מי המספר ומה נקודת המבט שלו
☐	לקרוא את הסיפור בשלמותו

6 חלק ו' – כתיבה – יישום הכלים

ענו בקצרה.

1. בחרו סיפור או שיר שקראתם לאחרונה וכתבו מי המספר בו

כרטיס יציאה

מהי עלילה?

תנו דוגמה לסוגה ספרותית אחת שלמדנו עליה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀